

DOKUMENTACJA Z ZAKRESU OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego

Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu

kompleks obiektów

**Plac Polski ³/₄, ul. Modrzewskiego 15/17 z łącznikiem
Purkyniego, ul. Geta Stankiewicza**

Dokumentację niniejszą,
zatwierdzam do użytku wewnętrznego

.....

Wrocław – grudzień 2023 r.

Podstawa opracowania:

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 o ochronie przeciwpożarowej / Dz. U. Nr 81, poz. 351/, z późniejszymi zmianami. **(1)**
2. Ustawa Prawo Budowlane z dnia 07.07.1994 r. (Dz. U. Nr 89, poz. 414),/z późn.zm./ **(2)**
3. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów,/Dz. U. Nr 109, poz. 719/,z późn. zmianami. **(3)**
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie / Dz. U. Nr 75, poz. 690/, z późn. zmianami. **(4)**
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych, Dz. U. Nr 124, poz. 1030, **(5)**
6. Zlecenie właściciela obiektu.

Niniejsza Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego została opracowana na podstawie posiadanych uprawnień SGSP 232/88 oraz obowiązujących w tej mierze przepisów prawa, tj. § 6.1. **Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów,/Dz. U. Nr 109, poz. 719/,** oraz jest kompletna ze względu na swój cel. Rozwiązania zawarte w Instrukcji stanowią wyłączną własność Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu i mogą być stosowane, powielane oraz udostępniane osobom trzecim, jedynie na podstawie pisemnego zezwolenia właściciela oraz autorów, z zastrzeżeniem wszelkich skutków prawnych.

Opracował zespół:

Niniejszą Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, opracowano ze względu na wymóg zawarty w & 6 **Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów /Dz. U. Nr 109, poz. 719/**,

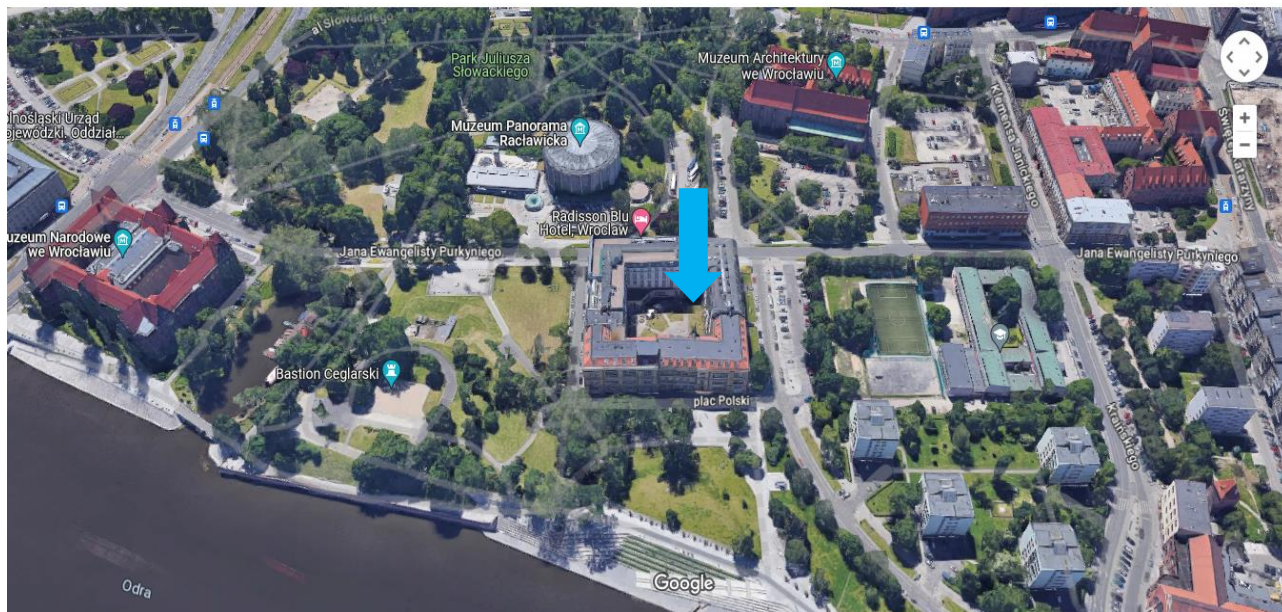
Zakres tematyczny

1. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania /składowania/ i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
2. Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym;
3. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
4. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
5. Warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
6. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
7. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
8. Plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
 - a/ powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
 - b/ odległości od obiektów sąsiadujących,
 - c/ parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
 - d/ występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach pożarowych,
 - e/ kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
 - f/ lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,
 - g/ podziału obiektu na strefy pożarowe,
 - h/ warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
 - i/ miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - j/ wskazania dojeżdż do dźwigów dla ekip ratowniczych,
 - k/ hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - l/ dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony.
9. Wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.

1. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania /składowania/ i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;

1.1 Opis techniczny budynku

1.1.2. Lokalizacja.

Położenie wg współrzędnych geograficznych - 51.11115017780936, 17.043783750570924

Kompleks obiektów Akademii Sztuk Pięknych usytuowany jest w centralnej części historycznego Wrocławia, pomiędzy Rynkiem a Ostrowem Tumskim, granicząc z nabrzeżem głównego nurtu rzeki Odry. Stronę południową kompleksu zajmuje hotel sieci Radisson. Kompleks stanowi pn-zach. część kwartału zabudowy mieszczącego się pomiędzy ulicami Purkyniego, Modrzewskiego, Placu Polskiego i Geta Stankiewicza.

Sąsiedztwo kompleksu ASP, stanowią:

- od północy – główny nurt rzeki Odry,
- od wschodu – teren Wzgórza Polskiego i Muzeum Narodowe,
- od południa – obiekt Panoramy Racławickiej,
- od zachodu – szkoła podstawowa.

Główne wejście do Akademii Sztuk Pięknych

1.1.3. Rozwiązania funkcjonalno-architektoniczne.

Kompleks ASP składa się z trzech części:

Budynek A – od strony Placu Polskiego

Budynek B – od strony ul. Modrzewskiego

Łącznik „Garncarska” od ul. Geta Stankiewicza 5-6, z wjazdem na dziedziniec

Przedmiotowy kompleks usytuowany jest na planie równobocznego kwadratu, w zabudowie obrzeżnej w układzie ortogonalnym, z rozległym dziedzińcem wewnętrznym.

Budynek ASP objęty opracowaniem jest wpisany do rejestru zabytków po d nr 437/Wm.

1.1.4. Warunki budowlane i kwalifikacyjne ze względu na ochronę przeciwpożarową.

Budynek ASP jest **średniowysokim** obiektem użyteczności publicznej szkolnictwa wyższego, zakwalifikowanym do **kategorii ZL III zagrożenia ludzi z pomieszczeniami kategorii ZL I zagrożenia ludzi, tj.**

- aula – może przebywać 100 osób,
- sala senatu – może przebywać 50 osób

Warunki budowlane.

Główna konstrukcja nośna budynku tradycyjna, murowana z cegły pełnej ceramicznej 250 mm, spełnia wymóg R 120, NRO,

Na ścianach murowanych opierają się stropy gęsto-żebrowe lub żelbetowe z podciągami monolityczne, spełniają wymóg REI 60 NRO,

Konstrukcja stropodachu żelbetowa z wypełnieniem płytą Akerman, spełnia wymóg R 30 NRO,

Stropy, z wyjątkiem stropu pod aulą wykonane jako Akermana, z pustakiem wysokości 18 cm.

Strop pod aulą stanowi płyta żelbetowa 120 mm, analogicznie podciągi.

Ściany osłonowe, zewnętrzne /nie konstrukcyjne/, murowane, o grubości 90 mm. Spełniają wymóg EI 60 NRO,

Ściany działowe – murowane z cegły i systemowe z płyt GK.

Przekrycie dachu – na skośnych połaciach dachówka ceramiczna, na części płaskiej /środkowej/ blacha miedziana, poniżej stropodach niewentylowany na konstrukcji j.w. spełniają wymóg E 30 NRO,

Ściany wydzielające strefy pożarowe, spełniają wymagania klasyfikacji ogniowej REI 120 o grubości min. 250 mm.

Kompleks budynków ASP we Wrocławiu, zakwalifikowany jest do **B** klasy odporności pożarowej.

Wymogi dla klasy B odporności pożarowej

Odporność ogniowa elementów budynku wynosi:

- główna konstrukcja nośna - R 120,
- konstrukcja dachu - R 30,
- stropy - R E I 60,
- ściany zewnętrzne - E I 60,
- ściany wewnętrzne - E I 30,
- przekrycie dachu - E I 30.

Wszystkie elementy powinny być wykonane z materiałów nie rozprzestrzeniających ogień, z dopuszczeniem słabo rozprzestrzeniających ogień, dla obiektów jednokondygnacyjnych /PM/ i obciążeniu ogniowym do 500 MJ/m².

1.1.5. Parametry budynków.

Budynek A – od Placu Polskiego

- wysokość 17 m, średniowysoki,
- powierzchnia użytkowa – 4 497 m²,
- kubatura – 32 000 m³,
- ilość kondygnacji nadziemnych – 5,
- ilość kondygnacji podziemnych – 1,
- ilość wyjść ewakuacyjnych – 6,
- ilość klatek schodowych – 3.
- główny wyłącznik prądu – wewnątrz budynku, przy wyjściu na dziedziniec,

Budynek B – od ul. Modrzewskiego Frycza

- wysokość – 21,7 m, średniowysoki,

- powierzchnia użytkowa – 4 860 m²,
- kubatura – 21 183 m³,
- ilość kondygnacji nadziemnych – 6,
- ilość kondygnacji podziemnych – 1,
- ilość wyjść ewakuacyjnych – 5,
- ilość klatek schodowych – 2,
- główny wyłącznik prądu – wewnątrz budynku, przy wyjściu W6,

Łącznik „Garncarska” – od ul. Geta Stankiewicza 5-6

- wysokość – 20,98 m, średniowysoki,
- powierzchnia użytkowa – 670 m²,
- kubatura – 2010 m³,
- ilość kondygnacji nadziemnych – 5,
- ilość kondygnacji podziemnych – 1,
- ilość wyjść ewakuacyjnych – 1,
- ilość klatek schodowych – 1,
- główny wyłącznik prądu – wewnątrz budynku, przy wyjściu głównym,

1. 2. Wyposażenie w instalacje obiektów ASP.

1. elektryczna siły i światła,
2. wodno-kanalizacyjna,
3. wentylacja grawitacyjna i mechaniczna,
4. centralnego ogrzewania, sieć miejska ,
5. telefoniczna,
6. oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego,
7. strukturalna, komputerowa,
8. hydrantowa przeciwpożarowa, z podtrzymaniem ciśnienia pompami,
9. gazowa,
10. odgromowa.

Widok jednej z pompowni do podtrzymania ciśnienia w wewnętrznej sieci hydrantowej

Wejście do rozdzielni głównej instalacji elektrycznej

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu

Przycisk wyzwalający przy wejściu od ul. Frycza Modrzewskiego

1.3. Zaopatrzenie wodne.

Jako zaopatrzenie wodne do celów zewnętrznego gaszenia pożarów, służy sieć miejska hydrantów zewnętrznych, podziemnych i nadziemnych.

Zgodnie z par. 5, ust. 1, p.2 Rozporządzenie MSWiA (5) wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych dla kompleksu ASP wynosi 20 dm³/s, z co najmniej dwóch hydrantów o średnicy 80 mm lub 200 m³ zapasu wody w przeciwpożarowym zbiorniku wodnym. Na podstawie analizy terenowej stwierdzono istnienie 3 hydrantów podziemnych i 1 hydrantu nadziemnego, spełniających ww. parametry. W związku z powyższym stwierdza się że, obiekty ASP mają zapewnione zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Dostęp i oznakowanie hydrantów zewnętrznych, prawidłowe

Widok hydrantu zewnętrznego, podziemnego przy Placu Polskim

Widok hydrantu nadziemnego od strony ul. Purkyniego

1.4. Dojazdy pożarowe.

Zgodnie z par. 12, ust. P. 1 i 2 Rozporządzenia MSWiA (5) „drogę pożarową o utwardzonej nawierzchni, umożliwiającą dojazd jednostek ochrony przeciwpożarowej o każdej porze roku” należy doprowadzić m.in. do wszystkich obiektów kategorii zagrożenia ludzi ZL I oraz do budynków z grupy wysokości średniowysoki ZL III. W związku z występowaniem ww. parametrów w obiektach ASP, należy uznać, że dojazd pożarowy jest obowiązkowy. Na podstawie przeprowadzonych badań terenowych ustalono, że kompleks otoczony jest z każdej strony ulicami o utwardzonej nawierzchni, wytrzymującej nacisk 200 kN oraz o promieniach skrętu powyżej 11m. W związku z powyższym stwierdza się, że do kompleksu obiektów ASP jest zapewniony dojazd pożarowy, o parametrach spełniających obowiązujące przepisy w tym zakresie.

Widok drogi pożarowej do budynku B

Widok drogi pożarowej do budynku A

Wjazd na dziedziniec od ul. Geta Stankiewicza

Najbliższa jednostka Państwowej Straży Pożarnej – JRG-1, znajduje się przy ul. Wierzbowej.

Czas dojazdu – 4 min.

Następne jednostki PSP:

- JRG – 8 – czas dojazdu – 9 min,
- JRG 2 – czas dojazdu – 11 min.

1.5. Dopuszczalne wielkości stref pożarowych.

Strefy pożarowe w budynkach ASP wynoszą:

- budynek A – 4497 m²,
- budynek B – 4860 m²,
- łącznik Garncarska – 670 m².

Kategoria zagrożenia ludzi	Dopuszczalna powierzchnia stref pożarowych w m ²			
	W budynku o jednej kondygnacji nadziemnej /bez ograniczania wysokości/	W budynku wielokondygnacyjnym		
		niskim	średniowysokim	Wysokim i wysokościowym
ZL I, ZL III, ZLIV, ZL V	10 000	8000	5000	2500
ZL II	8000	5000	3500	2000

W związku z powyższym stwierdza się, że normatywy powierzchni stref pożarowych w budynkach ASP, nie zostały przekroczone.

1.6. Przesłanki do uznania budynku jako zagrażający życiu ludzi w nim przebywających

Zgodnie z Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, /Dz. U. Nr 109, poz. 719/, „użytkowany budynek istniejący uznaje się za zagrażający życiu ludzi, gdy występujące w nim warunki techniczne nie zapewniają możliwości ewakuacji ludzi”.

Podstawą do stwierdzenia, że w budynku występują warunki techniczne o których mowa powyżej, może być:

1. szerokości przejścia, dojścia lub wyjścia ewakuacyjnego, albo biegu względnie spocznika klatki schodowej służącej ewakuacji, mniejszej o ponad jedną trzecią od określonej w przepisach techniczno-budowlanych,
2. długości przejścia lub dojścia ewakuacyjnego większej o ponad 100% od określonej w przepisach techniczno-budowlanych,
3. występowanie w pomieszczeniu strefy pożarowej zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II lub ZL V albo na drodze ewakuacyjnej:
 - ♦ okładziny sufitu lub sufitu podwieszanego z materiału łatwo zapalnego lub kapiącego pod wpływem ognia, względnie wykładziny podłogowej z materiału łatwo zapalnego,
 - ♦ okładziny ściennej z materiału łatwo zapalnego na drodze ewakuacyjnej, jeżeli nie zapewniono dwóch kierunków ewakuacji,
4. nie wydzielenie ewakuacyjnej klatki schodowej budynku wysokiego innego niż mieszkalny lub wysokościowego, w sposób określony w przepisach techniczno-budowlanych,
5. nie zabezpieczenia przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych, w sposób w nich określony,
6. brak wymaganego oświetlenia awaryjnego w odniesieniu do strefie pożarowej zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II lub ZL V albo na drodze ewakuacyjnej prowadzącej z tej strefy na zewnątrz budynku.”

Przepis nakłada na właściciela lub zarządcę budynku w którym występują w/w nieprawidłowości, obowiązek zastosowania rozwiązań zapewniających spełnienie wymagań bezpieczeństwa pożarowego w sposób określony w przepisach techniczno-budowlanych.

Uwaga: W stosunku do budynków wzniesionych zgodnie z Ustawą z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo budowlane /Dz.U. z 2006r. Nr 156, poz. 1118, z późniejszymi zmianami oraz aktami wykonawczymi wydanymi na podstawie tej ustawy, ww. kryteriów się nie stosuje.

Nie stwierdza się występowania ww. elementów zagrożenia życia i zdrowia w analizowanych obiektach ASP we Wrocławiu.

1.7. Podstawowe dane dotyczące pożaru i wybuchu.

Pożar – spalanie, które powoduje bezcelowe i bezpowrotne niszczenie lub uszkodzenie dobra materialnego oraz zagraża życiu i zdrowiu ludzkiemu.

Proces palenia – reakcja chemiczna łączenia substancji palnej z tlenem, której towarzyszy wydzielanie się ciepła i światła.

Nieodzownymi czynnikami wystąpienia procesu palenia są:

- materiał palny,
- tlen,
- impuls cieplny.

1.8. Potencjalne źródła powstania pożaru.

Pożary w obiektach użyteczności publicznej m.in. w uczelniach, stanowią poważne zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi tam przebywających.

Bardzo istotnym elementem zagrożenia dla życia ludzi podczas pożaru jest fakt, że w przedmiotowym obiekcie ASP, niejednokrotnie mogą przebywać duże grupy ludzi, studentów i wykładowców..

Pożar jest również poważnym zagrożeniem dla pomieszczeń uczelni z ich wartościowym zabytkowym wyposażeniem oraz dokumentacji i księgozbioru biblioteki i wydawnictwa.

Pożar wśród kadry dydaktycznej oraz studentów znajdujących się w obiekcie, może wywołać silne zdenerwowanie, psychozę lękową a w konsekwencji panikę.

Zjawiska te w niesprzyjających warunkach, w większym zbiorowisku doprowadzić mogą do tragicznych skutków.

Postawy ludzi podczas zagrożenia, w silnym zadymieniu są bardzo zróżnicowane i reakcje na działanie ognia mogą wyrażać się w różny sposób. Ponadto na uczelni studiują cudzoziemcy, którzy nie zawsze mogą nie zrozumieć informację i sygnały ostrzegawcze związane z zagrożeniem.

Zachowanie się ludzi wewnątrz budynku podczas pożaru, ma zawsze decydujące znaczenie dla całości sprawnie przeprowadzonej ewakuacji.

Należy stwierdzić, że decydującym czynnikiem warunkującym sprawne przeprowadzenie akcji ratowniczo-ewakuacyjnej, jest właściwe /wcześniej przećwiczone/, zachowanie kadry dydaktycznej i studentów oraz odpowiednie oznakowanie informacyjno ostrzegawcze. Ze względu na studentów zagranicznych, wskazane jest oznakowanie głównych wyjść ewakuacyjnych, także w języku angielskim /EXIT/

1.8.1. Przyczyny.

Do najczęstszych przyczyn powstania pożaru w pomieszczeniach ASP, mogą należeć:

- uszkodzenia i awarie infrastruktury instalacyjnej,
- ustawianie nagrzewających się urządzeń elektrycznych (kuchenki, grzejniki, czajniki, grzałki) w bezpośrednim sąsiedztwie wyposażenia pomieszczeń wykonanych z materiałów palnych (meble, zasłony, wykładziny),
- pozostawianie nie wyłączonych z napięcia odbiorników energii elektrycznej,
- niewłaściwe posługiwanie się i nie zachowywanie ostrożności podczas używania materiałów palnych podczas zajęć i ćwiczeń w pracowniach,
- niewłaściwe zabezpieczenia pomieszczeń przed dostępem osób postronnych,
- niewłaściwa lub nieterminowa konserwacja urządzeń i instalacji elektrycznej oraz instalacji odgromowej,
- nieprzestrzeganie środków ostrożności podczas remontowych prac pożarowo niebezpiecznych, (spawanie, odmrażanie, opalanie palnikiem podczas prac remontowych, itp.).

1.8.2. Możliwość rozprzestrzeniania się pożaru.

Na rozprzestrzenianie się pożaru w pomieszczeniach ASP ma wpływ wiele czynników, które powodują, że początkowo małe zarzewie ognia może rozwijać się stopniowo, przechodząc w fazę pożaru dużego, zagrażającego życiu gości i personelu.

Przyczyny rozprzestrzeniania się pożaru to najczęściej:

- * duże powierzchnie hallu, korytarzy, klatek schodowych,
- nie zabezpieczenie pożarowe przejść instalacyjnych w miejscach wymaganych,
- składowanie materiałów palnych na ciągach komunikacyjnych,
- nie umiejętność obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego w początkowej fazie pożaru,
- późne powiadomienie służb ratowniczych

1.8.3. Zasady zapobiegania powstania pożaru:

- użytkownicy urządzeń /szczególnie elektrycznych/, zgodnie z instrukcjami i zasadami ustalonymi w zarządzeniach wewnętrznych uczelni,
- nie pozostawianie nie wyłączonych, bez dozoru odbiorników energii elektrycznej;
- zachowywanie szczególnej ostrożności, zwłaszcza w miejscu dużego nagromadzenia materiałów palnych, np. pomieszczenia magazynowe, wydawnictwa, itp.
- zapewnienie środków ostrożności przy prowadzeniu prac pożarowo niebezpiecznych;
- właściwa i terminowa konserwacja urządzeń i instalacji elektrycznych oraz odgromowych,

- nie korzystanie z obłuzowanych gniazd wtykowych oraz prowizorycznych instalacji elektrycznych powodujących przeciążenia i zwarcia;
- nie składowanie materiałów palnych w bezpośrednim kontakcie z instalacjami grzewczymi;
- właściwe zabezpieczanie pomieszczeń przed dostępem osób postronnych.

W obiektach oraz przyległych do nich terenach zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenienie się lub utrudnienie działania ratowniczo-gaśniczego.

Należą do nich w szczególności, oprócz wymienionych powyżej, także określone w przepisach:

- spalanie śmieci lub odpadków w miejscu umożliwiającym zapalenie się sąsiednich obiektów lub materiałów palnych;
- przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C;
 - linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji odgromowych;
- instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji;
- ustawianie na klatkach schodowych jakichkolwiek przedmiotów utrudniających komunikację;
- zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
- uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - urządzeń przeciwpożarowych, takich jak hydranty, przeciwpożarowe zbiorniki wodne,
 - urządzeń uruchamiających instalacje ppoż;
 - wyjść ewakuacyjnych;
 - wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz głównych zaworów gazu.

Najistotniejszym czynnikiem ograniczającym możliwość rozprzestrzeniania się pożaru jest jego ugaszenie w początkowej fazie. Z tego punktu widzenia istotny jest właściwy dobór i rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego, oraz oczywiście zapoznanie personelu z zasadami jego bezpiecznego i skutecznego użycia.

1.8.4. Działanie środków gaśniczych i podstawowe definicje

Środki gaśnicze używane do gaszenia pożarów dzieli się na cztery podstawowe grupy pod względem ich działania gaśniczego, tj.

- środki działające chłodząco: woda.
- środki działające tłumiąco: dwutlenek węgla, azot, para wodna,
- środki działające tłumiąco i chłodząco: piany gaśnicze,
- środki działające antykataliczne: proszki gaśnicze.

Temperatura zapłonu – jest to najniższa temperatura, w której pary cieczy łatwopalnej w mieszaninie z powietrzem (w odpowiednim stosunku) zapalą się od dodatkowego czynnika z zewnątrz (płomień, iskra).

Temperatura samozapłonu – jest to najniższa temperatura, w której para cieczy łatwopalnej w mieszaninie z powietrzem (w odpowiednim stosunku) zapalą się bez dodatkowego czynnika inicjującego (płomień, iskra).

Reakcja wybuchowa – spalanie kinetyczne – szybkie spalanie charakteryzujące się wydzielaniem znacznych ilości ciepła i ogrzaniem produktów spalania do wysokiej temperatury. Jeżeli tak szybkie spalanie następuje w pomieszczeniu zamkniętym, to rozszerzanie się palnych par gazów przy ogrzewaniu powoduje szybki wzrost ciśnienia, które może spowodować wybuch.

Dolna granica wybuchowości (DGW) – najniższe stężenie palnych par, gazów lub pyłów w mieszaninie z powietrzem, przy którym może nastąpić zapalenie się (palenie kinetyczne – wybuchowe) pod wpływem impulsu cieplnego

Górna granica wybuchowości (GGW) – najwyższe stężenie par, gazów, pyłów w mieszaninie z powietrzem, przy którym może jeszcze nastąpić zapalenie się (palenie kinetyczne – wybuchowe) pod wpływem impulsu cieplnego

Mieszanina wybuchowa – mieszanina par cieczy łatwopalnej z powietrzem, która pod wpływem czynnika inicjującego powoduje reakcję wybuchową.

Materiały niebezpieczne, zaliczamy do nich:

1. gazy palne,
2. ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K /55st.C/,
3. materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne,
4. materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu,
5. materiały wybuchowe i ,
6. materiały ulegające samorzutnie rozkładowi i polimeryzacji,
7. materiały mające skłonność do samozapalenia.

Materiały niebezpieczne pożarowo nie powinny być przechowywane w pomieszczeniach do tego nie przeznaczonych, lecz specjalnie do tego celu przystosowanych. Ponadto pomieszczenia powinny być opatrzone znakami informacyjno-ostrzegawczymi.

2. Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym

2.1. Występujące urządzenia i instalacje oraz procedury dozorowe.

W obiekcie Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu, występują n/w urządzenia przeciwpożarowe.

1. wewnętrzna sieć hydrantowa, z podtrzymaniem ciśnienia pompowniami,
2. podręczny sprzęt gaśniczy,
3. przeciwpożarowy wyłącznik prądu,
4. oświetlenie awaryjne i ewakuacyjne

Widok usytuowania hydrantu wewnętrznego

Widok usytuowania gaśnicy

Zgodnie z § 3 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 16 czerwca 2003 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków innych obiektów budowlanych i terenów (DzU nr 121, poz. 1138) urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji technicznej oraz instrukcjach obsługi.

Przeglądy te powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, **nie rzadziej jednak niż raz w roku**. Obowiązkowym przeglądom podlegają zatem (oczywiście gdy występują w obiekcie): gaśnice przenośne i przewoźne, stałe i półstałe instalacje gaśnicze, urządzenia i elementy wchodzące w skład systemów sygnalizacji pożarowej oraz dźwiękowych systemów ostrzegawczych umożliwiających rozgłaszanie sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych dla potrzeb bezpieczeństwa, instalacje i elementy oświetlenia ewakuacyjnego, urządzenia oddymiające lub zapobiegające rozprzestrzenianiu się dymu, drzwi i bramy przeciwpożarowe oraz urządzenia nimi sterujące, oraz hydranty wewnętrzne i związane z nimi elementy instalacji.

Ponadto raz na 5 lat węże, stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych, powinny być poddane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze. Szczegóły badań określa Polska Norma dotycząca konserwacji hydrantów wewnętrznych.

Mimo że przepisy dopuszczają dokonywanie konserwacji i przeglądów gaśnic raz w roku, praktyka pokazuje, że większość producentów użytkowanych w Polsce gaśnic nakazuje poddawanie ich przeglądom konserwacyjnym raz na sześć miesięcy. W większości typów gaśnic regułą jest również raz na 5 lat konieczność wymiany znajdującego się w nich środka gaśniczego. Ponadto raz na 5 lat zbiorniki ciśnieniowe gaśnic o objętości większej niż 5 dm³ (w zbiorniki takie wyposażone są np. gaśnice proszkowe o masie środka gaśniczego 6 kg i większym) powinny być poddawane badaniom i legalizacji przez Urząd Dozoru Technicznego. Wyjątkiem są gaśnice śniegowe, w których termin ważności wynosić może nawet 10 lat, a datę ważności ostatniego badania UDT odczytać można z cechy wybitej bezpośrednio na górnej części butli.

Niezależnie od obowiązujących okresowych przeglądów, poddaniu czynnościom konserwacyjnym wymagają też gaśnice wyposażone w manometr, kiedy jego strzałka znajduje się poniżej zaznaczonego na zielono obszaru skali oraz gaśnice, które były w jakikolwiek sposób uruchamiane – nawet „na próbę” lub w które wbito zbijak, uruchomiono dzwignię lub odkręcono

umieszczony na zewnątrz zawór wyzwalający gazowy środek napędzający. Konserwacji należy też poddać gaśnice, w których zerwano plomby umieszczone przez producenta lub konserwatora na dźwigni uruchamiającej, na zaworze butli lub na zaworze bezpieczeństwa, gaśnice, które mają ślady uszkodzenia mechanicznego (skrzywiony zawór, rozbity manometr, przecięty lub przedziurawiony wąż, brak pokrętła na zaworze, ogniska korozji itp.) oraz nie posiadają czytelnej kontrolki z terminem ważności badań.

Wprawdzie nie ma przepisów, które stanowiłyby o tym, że osoby wykonujące konserwację gaśnic i innych urządzeń przeciwpożarowych powinny mieć specjalne uprawnienia (wyjątkiem są konserwatorzy przeciwpożarowych czujek izotopowych), w dobrze jednak pojętym interesie właściciela obiektu czynności te powinno powierzać się firmom mającym autoryzację producenta. Właściwa konserwacja, a tym bardziej remont sprzętu, wymaga posiadania specjalistycznego oprzyrządowania, dostępu do oryginalnych, nowych części zamiennych oraz właściwych, służących do napełnienia gaśnic środków chemicznych. Powierzanie zatem konserwacji gaśnic i innych urządzeń przeciwpożarowych przypadkowym firmom lub osobom spowodować może szybką zamianę tych przedmiotów w bezużyteczne atrapy, co automatycznie powoduje naruszenie art. 4 ust. 2 i 2a ustawy z 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U z 2002 r. nr 147, poz. 1229 z późn. zm.). Każdy przegląd, konserwacja, naprawa lub remont sprzętu przeciwpożarowego powinien być potwierdzony odpowiednim, podpisanym czytelnie przez konserwatora protokołem. To samo dotyczy gaśnic i hydrantów przeciwpożarowych, przy czym sama gaśnica lub hydrant powinny otrzymać indywidualną cechę aktualizacji – tzw. kontrolkę (najczęściej jest to nalepka z nazwą firmy, nazwiskiem i podpisem konserwatora oraz datą wykonania i datą ważności przeglądu).

Instalacje automatyczne /sygnalizacyjne i wykrywacze/ posiadają indywidualne rygory kontrolno-konserwacyjne określone przez producentów tych urządzeń.

Najczęściej stosowane procedury to:

- ◆ system oddymiania klatek schodowych – specjalistyczny serwis, min. 1 raz na rok,
- ◆ oświetlenie awaryjne i ewakuacyjne powinno być sprawdzane 1 raz na 3 miesiące poprzez próbne wzbudzenie przez personel techniczny PWT oraz 1 raz w roku przez specjalistyczny serwis. Oświetlenie powinno posiadać aktualne pomiary natężenia,
- ◆ przeciwpożarowy wyłącznik prądu – podlega obowiązkowym wyłączeniom kontrolnym, min. 1 raz w roku jak każde urządzenie przeciwpożarowe. Zaleca się jednak częstsze sprawdzanie skuteczności zadziałania, szczególnie po awariach i naprawach elektrycznych.

2.2. Normatyw podręcznego sprzętu gaśniczego dla obiektu Akademii Sztuk Pięknych.

Przepis szczegółowy określa normatyw podręcznego sprzętu gaśniczego dla obiektów użyteczności publicznej kategorii zagrożenia ludzi ZL III i ZL I, na 2 kg/lub 3 dm³/ masy środka gaśniczego w tym sprzęcie, na każde 100 m² powierzchni. W budynkach o zagrożeniach pożarowych, typowych dla obiektów takich jak ASP, zaleca się generalnie stosowanie gaśnic proszkowych typu ABC o masie 5 lub 6 kg środka gaśniczego.

W związku z tym, biorąc pod uwagę powierzchnię całkowitą, należy wyposażyć budynki ASP przeliczając ww. normatyw.

Dla budynku A – 118 kg,

Dla budynku B z łącznikiem – 124 kg,

Dla łącznika Garncarska – 14 kg.

Należy pamiętać, że jeżeli nie ma bezwzględnej potrzeby, nie używać do gaszenia pożarów w obrębie sprzętu informatycznego gaśnic śniegowych GSn, gdyż grozi to wstrząsem termicznym /temperatura wyrzucanego dwutlenku węgla wynosi - 72 st.C/ oraz awarią nośników informacji.

2.3. Zasady rozmieszczenia i używania podręcznego sprzętu gaśniczego.

Podstawowym aktem normatywnym regulującym zasady eksploatacji budynków zgodnie z zasadami ppoż. jest Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010r. r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, /Dz. U. Nr 109, poz. 717/,

Obiekty powinny być wyposażane w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm, będących odpowiednikami norm europejskich /EN/, dotyczących gaśnic, lub w gaśnice przewoźne. Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie:

- 1/ A – materiałów stałych pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli,**
- 2/ B - cieczy i materiałów stałych, topiących się,**
- 3/ C - gazów,**
- 4/ D - metali,**
- 5/ F - tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.**

Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczane:

- 1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, a w szczególności:
 - przy wejściach do budynków,

- na klatkach schodowych,
 - na korytarzach,
 - przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz
- 2) w miejscach nie narażonych na uszkodzenie mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki),
 - 3) w obiektach wielokondygnacyjnych – w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:

- 1) odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30m,
- 2) do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1m

Na sprzęcie gaśniczym znajduje się oznakowanie zawierające odpowiednie informacje dla użytkownika. Przykładowe oznakowanie gaśnicy przedstawiono poniżej.

Piktogramy dla pożarów należących do grupa **A, B, C i D** mają odpowiednio postać:

Na podstawie przeprowadzonej wizji w kompleksie budynków ASP, stwierdza się, że istniejąca ilość podręcznego sprzętu gaśniczego jak również sposób jego rozmieszczenia, spełnia obowiązujące w tej mierze przepisy ochrony przeciwpożarowej.

3. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia

3.1. Obowiązki ustawowe właściciela, użytkownika obiektu.

Art. 3 i 4 Ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dn. 24 sierpnia 1991r. /Dz. U. Nr 147, poz. 1229 z 2002r./, określają obowiązki osób fizycznych, osób prawnych, organizacji i instytucji korzystających ze środowiska przyrodniczego, budynku, obiektu lub terenu, w zakresie zabezpieczenia przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.

1. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- 2) wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach,
- 2a) zapewnić konserwację i naprawy sprzętu oraz urządzeń określonych w pkt 2, zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie,
- 3) zapewnić osobom przebywającym w budynku, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- 4) przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- 4a) zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- 5) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

2. Czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej mogą wykonywać osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje.

Kwalifikacjami tymi, jest kurs dla osób prowadzących zagadnienia ochrony przeciwpożarowej w zakładach pracy, organizowany przez szkoły lub ośrodki szkolenia Państwowej Straży Pożarnej.

3.2. Zasady postępowania personelu w przypadku powstania pożaru - do czasu przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej oraz współdziałanie z kierującym akcją ratowniczą.

W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU W OBIEKCIE AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH, NALEŻY:

1. Natychmiast zawiadomić o grożącym niebezpieczeństwie osoby znajdujące się w strefie zagrożenia.

2. Zawiadomić /w porozumieniu z kierownictwem uczelni/, o zdarzeniu Państwową Straż Pożarną (tel. **112) podając wg kolejności:**

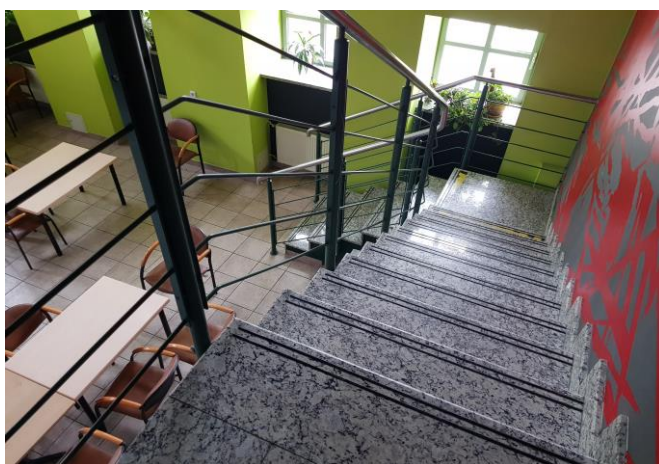
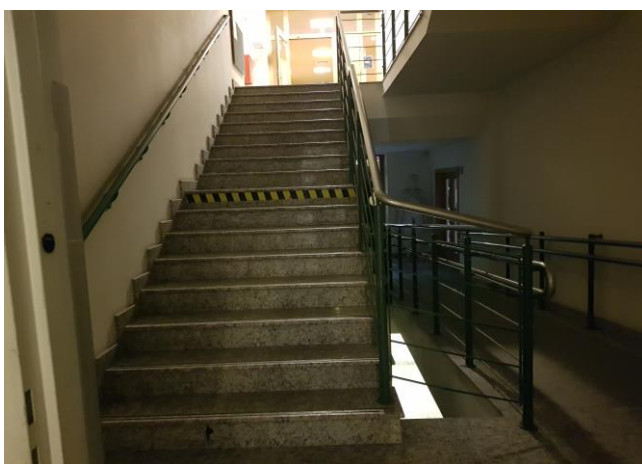
- co się pali,
- dokładny adres miejsca pożaru,
- rodzaj obiektu, wysokość na której występuje pożar,
- występujące zagrożenie ludzi (czy są poszkodowani),
- nazwisko oraz numer telefonu, z którego dokonuje się zgłoszenia.

3. Powiadomić o zaistniałym pożarze w zależności od możliwości: kierownictwo ASP oraz pozostały personel i studentów.

4. Przystąpić do (zorganizowanej przez kanclerza ASP lub osobę przez niego wyznaczoną) akcji ewakuacyjnej osób zagrożonych/. Należy zachowywać przy tym opanowanie i spokój – nie krzyczeć i nie biegać. Równocześnie prowadzić akcję gaśniczą (jeżeli pozwala na to wielkość pożaru) dostępnymi środkami będącymi na wyposażeniu budynku tj. gaśnic, hydrantów.

5. Po przybyciu na miejsce jednostek Straży Pożarnej, należy powiadomić dowódcę przybyłych jednostek o sytuacji, informując o podjętych do tej pory działaniach a następnie podporządkować się jego poleceniom, do ukończenia akcji ratowniczo - gaśniczej.

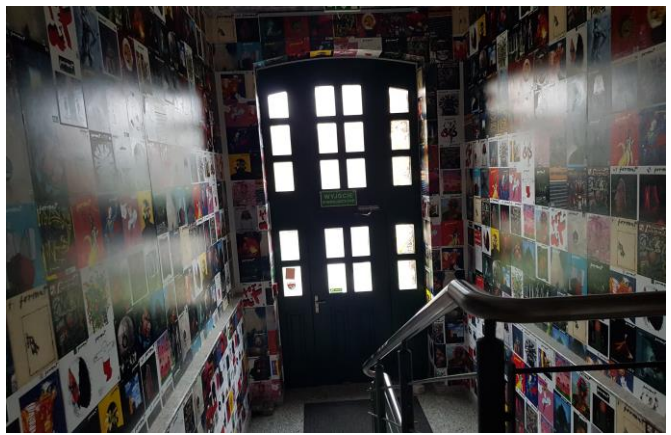
Personel ASP jest w dużym stopniu pomocny przy prowadzeniu akcji przez Państwową Straż Pożarną, ze względu na znajomość specyfiki obiektu.

Widok ewakuacyjnych klatek schodowych

Widok poziomych ciągów ewakuacyjnych

Widok wyjść ewakuacyjnych z budynków ASP

Należy pamiętać, że niezależnie od przedstawionej powyżej kolejności ewakuacji, zasadą jest ewakuowanie przede wszystkim osób znajdujących się w pomieszczeniach objętych pożarem oraz z pomieszczeń bezpośrednio zagrożonych, tj. z tych położonych powyżej miejsca pożaru oraz z wszystkich innych, w których osoby mogą być odcięte przez rozprzestrzeniający się pożar.

3.3. Organizacja i warunki ewakuacji

Akcją ratowniczo – gaśniczą oraz ewakuacją, zgodnie z obowiązującymi przepisami kieruje kierownik danej jednostki organizacyjnej, w przypadku obecności

Całością akcji i ewakuacją kieruje - Kanclerz Marcin Woźniak

W przypadku jej nieobecności, osoba wyznaczona w/g poniższej kolejności:

1. Jacek Oziom – Zastępca Kanclerza ds. techniczno-gospodarczych

2.

Wszystkie osoby biorące udział w akcji ratowniczo-gaśniczej oraz ewakuacji powinny bezwzględnie podporządkować się kierującemu.

Kierujący akcją, w zależności od rozmiarów występującego zagrożenia, powinien:

- Przeprowadzać ewakuację pomieszczeń dydaktycznych i biurowych,
- W razie wystąpienia konieczności wezwać osoby według wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszej instrukcji,

Ewakuacja ludzi – jest to zorganizowany sposób opuszczania pomieszczeń, budynków lub terenów zagrożonych przez pożar lub inne zagrożenie, które zaistniało lub może zaistnieć.

Ewakuacja w swoim założeniu jest działaniem zorganizowanym, dlatego też znajomość jej zasad oraz wyrobienie umiejętności praktycznych, jest podstawowym problemem bezpieczeństwa. W sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia, działanie personelu i studentów uczelni, powinno być pozbawione cech improwizacji, przypadkowości i paniki.

Do czasu przybycia jednostek straży pożarnej działania powinny odbywać się według pewnych, ustalonych wcześniej i przećwiczonych schematów.

3.4. Niezbędne aspekty sprawnej ewakuacji.

Przebieg ewakuacji zależy przede wszystkim od:

- fazy pożaru, która warunkuje rozpoczęcie ewakuacji,
- zakresu ewakuacji,
- wielkości sił i środków znajdujących się do dyspozycji na miejscu akcji,
- liczby osób ewakuowanych i ich sprawności fizycznej i psychicznej,
- warunków budowlanych /kierunki wyjść ewakuacyjnych, długość dojsć, szerokość przejść, liczba wyjść, itp.
- sytuacji pożarowej na miejscu akcji.

W każdym przypadku nie można dopuścić do przebiegu ewakuacji w sposób niezorganizowany i chaotyczny.

Należy kierować się zasadą podziału zadań, tj. poszczególni członkowie kierownictwa, personelu oraz studenci, wykonują różne zadania w tym samym czasie, np.

- powiadamianie służb ratowniczych,
- powiadamianie przebywających w budynku ludzi o niebezpieczeństwie,
- otwieranie wyjść ewakuacyjnych,
- kierowanie strumieni ludzi do poszczególnych wyjść,
- prowadzenie ewentualnej akcji gaśniczej,
- kierowanie przybyłych służb ratowniczych do miejsca pożaru,
- wyłączanie lub włączanie istotnych dla rozwoju pożaru i bezpieczeństwa ludzi wyłączników, zaworów.

3.5. Przebieg ewakuacji

Wszystkie osoby biorące udział w akcji, bez względu na zajmowane stanowisko, powinny podporządkować się poleceniom kierującego akcją.

Kierującym akcją zgodnie z przepisami, jest kanclerz ASP, a w czasie jego nieobecności, wyznaczona przez niego osoba.

Z chwilą przyjazdu jednostek Państwowej Straży Pożarnej i innych podmiotów ratowniczych **akcją kieruje dowódca pododdziałów Straży Pożarnej.**

Osoba upoważniona do wydania decyzji o ewakuacji, tj. kanclerz lub dowódca jednostek Państwowej Straży Pożarnej/, powinna:

- określić sposoby ewakuacji i jej kolejność,
- wyznaczyć osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych pomieszczeń i kondygnacji,
- określić sposoby, kolejność i rodzaj ewakuacji – sprzętu, urządzeń technicznych oraz dokumentacji,
- wyznaczyć osoby do kontaktów z cudzoziemcami.

Personel biorący udział w ewakuacji, zwraca uwagę na zachowanie porządku i spokoju, udziela krótkich rzeczowych informacji o sposobie ewakuacji, wskazuje docelowe miejsce ewakuacji.

Ze względu na rozległość budynku oraz usytuowanie wyjść ewakuacyjnych, wyznacza się dwa docelowe miejsca ewakuacji – teren ewakuacji, tj.

- dla budynku A i łącznika Garncarska – teren zielony na wprost głównego wejścia,

- dla budynku B – teren parkingu na ul. Modrzewskiego. /patrz szkic sytuacyjny/.

- Po ewakuacji ludzi, gdy pozwalają na to warunki bezpieczeństwa, można przystąpić do wynoszenia najcenniejszego mienia.
- Po ewakuacji należy przeszukać wszystkie pomieszczenia (w zespołach co najmniej 2 osobowych - wzajemna asekuracja) oraz dokonać oceny liczby osób przed i po ewakuacji.

Podczas przeszukiwania pomieszczeń zadymionych należy przemieszczać się w pozycji jak najbliższej podłodze, gdyż w dolnych partiach pomieszczeń podczas pożaru jest najwięcej tlenu. Otwierając pomieszczenia, gdzie się pali, należy skrywać się za skrzydło drzwi (uniknięcie skutków fuknięcia) i po wstępnym odymieniu pomieszczenia można przystąpić do penetracji.

Zbijając taflę szkła (okno, drzwi) nie wolno uderzać w środek i w dolną część, gdyż spadające odłamki szkła mogą spowodować groźne (szczególnie w okolicznościach akcji) zranienia. Należy uderzać krótkim, mocnym ruchem za pomocą twardego przedmiotu w górną część szyby.

3.6. Obowiązki osób funkcyjnych w zakresie ewakuacji

Zapewnienie warunków bezpiecznej ewakuacji polega na spełnieniu wymagań technicznych dla dróg ewakuacyjnych oraz przestrzeganiu ustalonych zasad ewakuacji ludzi z obiektów zagrożonych, zgodnie z obowiązkami wynikającymi z „Ustawy o ochronie przeciwpożarowej” z dnia 24.08.1991r. Dz.U. Nr 81, poz.351 z późniejszymi zmianami.

W przedmiotowym przypadku zapewnienie bezpieczeństwa ludziom pracującym lub studiującym w obiektach ASP we Wrocławiu , należy do rektora uczelni..

3.6.1 Podstawowe obowiązki kierującego akcją ratowniczą:

- zorganizowanie ewakuacji poszkodowanych w wyznaczone miejsce koncentracji /miejsce ewakuacji/, oraz nadzór nad sprawdzeniem czy wszystkie osoby zostały ewakuowane,
- w przypadku stwierdzenia braku wszystkich wcześniej obecnych osób, bezzwłoczne przystąpienie do przeszukiwania pomieszczeń,
- zorganizowanie ewakuacji mienia oraz określenie miejsca składowania w takiej odległości od budynku, aby nie utrudniało to prowadzenia akcji ratowniczej przez Straż Pożarną,
- poinformowanie dowódcy przybyłych jednostek Straży Pożarnej o aktualnej sytuacji pożarowej oraz przekazanie informacji dot. wyłączenia napięcia elektrycznego, prowadzonej ewakuacji, miejsca powstania pożaru, wskazania miejsc szczególnie niebezpiecznych, punktów poboru wody,
- wyznaczenie spośród personelu osób do pomocy dowódcy jednostek straży pożarnych w celu udzielania wszelkich niezbędnych informacji o obiekcie,

- wyznaczenie osób do pełnienia dyżurów po zakończeniu akcji ratowniczo-gaśniczej w obiekcie,
- ewentualne wezwanie personelu medycznego /Pogotowie Ratunkowe/ do opieki nad ewakuowanymi.

4. Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane.

4.1. W obiekcie ASP, nie wykonuje się prac pożarowo- niebezpiecznych. Występują one jedynie podczas prac remontowych i modernizacyjnych, jak. np. spawanie, malowanie farbami rozpuszczalnikowymi, prace dekarские, itp.

Na podstawie wieloletnich statystyk pożarowych, stwierdza się, że w obiektach użyteczności publicznej, są one źródłem wielu bardzo niebezpiecznych pożarów.

W związku z tym konieczne jest określenie organizacyjne zasad ich prowadzenia. Jest to istotne ze względu na odpowiedzialność prawną kierownictwa jak również w przypadku wystąpienia ewentualnych roszczeń odszkodowawczych i wymagań stawianych przez firmy ubezpieczające budynek od skutków pożarów.

4.2. Zasady zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych.

Przez prace pożarowo-niebezpieczne rozumie się prace nie przewidziane instrukcją technologiczną lub prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego miejscem, jak np. prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także wszelkie prace remontowo-budowlane prowadzone w strefach zagrożonych wybuchem. Prace takie należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

Niżej podane zasady prowadzenia prac pożarowo-niebezpiecznych należy traktować jako wzór instrukcji, w której kierownik zakładu zobowiązany jest określić szczegółowe zasady przeciwpożarowego zabezpieczenia tych prac, jak również wyznacza - ewentualnie - inną osobę niż on sam do określania warunków bezpiecznego prowadzenia prac oraz wydawania zezwolenia na ich przeprowadzenie.

Przed rozpoczęciem prac pożarowo-niebezpiecznych, kierownik zakładu lub osoba przez niego upoważniona wspólnie z osobą mającą kierować tymi pracami zobowiązani są do:

- oceny zagrożenia pożarowego w rejonie, w którym prace będą wykonywane;
- ustalenia rodzaju przedsięwzięć mających na celu wyeliminowanie możliwości powstania pożaru lub wybuchu;

- wskazanie osób odpowiedzialnych za zabezpieczenie miejsca wykonywania prac i terenu przyległego, za bezpieczny przebieg prac oraz za zabezpieczenie po ich zakończeniu miejsc, w których były prowadzone.

W tym celu należy stosować się do następujących zasad:

- na stanowisku pracy materiały niebezpieczne (np. gazy techniczne) mogą znajdować się tylko w ilościach niezbędnych do bieżącego prowadzenia prac,
- materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku oraz znajdujące się w nim instalacje techniczne należy zabezpieczyć przed zapaleniem,
- prace pożarowo-niebezpieczne w pomieszczeniach oraz urządzeniach zagrożonych wybuchem lub też w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów palnych w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości,
 - w miejscu wykonywania prac powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
 - przyprowadzeniu prac, zwłaszcza spawalniczych lub innych z otwartym ogniem należy:
 - dokładnie przewietrzyć całe pomieszczenie oraz części objęte remontem ,
 - włączyć wentylację mechaniczną, jeśli taka istnieje; wszystkie drzwi prowadzące na zewnątrz budynku powinny być otwarte,
 - umieścić w pobliżu w łatwo dostępnym miejscu niezbędny, sprawdzony sprzęt ochronny,
 - zapewnić obecność drugiej osoby, której głównym celem byłby nadzór (obserwacja) i udzielenie ewentualnej pomocy,
 - po zakończeniu prac, zdemontowaniu i usunięciu sprzętu należy przeprowadzić dokładną kontrolę pomieszczeń, w których wykonywano te prace oraz pomieszczeń sąsiednich, mającą na celu sprawdzenie, czy nie pozostały tłące lub żarzące się materiały lub czy nie istnieją innego rodzaju okoliczności mogące bezpośrednio albo w okresie późniejszym być przyczyną zainicjowania pożaru,
 - prace pożarowo-niebezpieczne mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i do takich prac upoważnione
 - używany sprzęt i narzędzia winien być sprawny technicznie i wykluczać możliwość wywołania zapalenia jakichkolwiek materiałów palnych występujących w sąsiedztwie prowadzenia prac.

4.3. Zasady zabezpieczania prac spawalniczych.

Bez względu na rodzaj stosowanego sprzętu oraz technologię, wszelkie procesy spawalnicze oraz cięcia metali stanowią duże niebezpieczeństwo pożaru, a nawet wybuchu.

Požary powodowane pracami spawalniczymi powstają głównie na skutek:

- iskier i odprysków żarzącego się metalu,
- przewodnictwa cieplnego spawanych lub przylegających do nich elementów konstrukcyjnych lub materiałów,
- temperatury płomienia lub łuku elektrycznego aparatu spawalniczego.

Łuk elektryczny elektrody lub płomień acetylenowo - tlenowy aparatu spawalniczego mają temperatury przekraczające 3000°C, a powstające przy spawaniu lub cięciu metali iskry oraz odpryski - około 2000°C, przy czym rozpryskują się one wokół nawet na odległość 15 m.

Podczas prac spawalniczych należy bezwzględnie:

- sprawdzić czy sprzęt i narzędzia spawalnicze są sprawne technicznie, należy je zabezpieczyć przed możliwością zainicjowania pożaru oraz tak ustawić, aby istniała możliwość szybkiego wyłączenia dopływu prądu lub gazu;
- przygotować i ustawić w pobliżu miejsca pracy spawacza podręczny sprzęt gaśniczy;
- usunąć na bezpieczną odległość wszelkie materiały palne;
- jeżeli nie ma możliwości usunąć materiałów palnych należy je osłonić niepalnymi osłonami, ewentualnie schładzać wodą;
- zabezpieczyć palne elementy konstrukcyjne budynku, które znajdują się w pobliżu miejsca spawania, za pomocą osłon lub przez zraszanie wodą;
- usunąć palną izolację z przewodów, konstrukcji itp. na taką odległość od miejsca spawania, aby wykluczyć możliwość jej zapalenia, ewentualnie zapewnić chłodzenie otulin przez polewanie wodą;
- stale obserwować elementy podlegające spawaniu, miejsca rozrzutu i spadania iskier oraz rozprysków spawalniczych, kontrolować stopień nagrzania elementów konstrukcyjnych w pobliżu miejsca spawania i zbytnio nagrzane schładzać wodą;
- przy spawaniu elektrycznym zwracać uwagę na stan przewodów i połączeń elektrycznych
- po pracy należy dokładnie sprawdzić miejsce pracy oraz sąsiednie pomieszczenia, tunele, kanały, przewody wentylacyjne, szczeliny i zakamarki - czy nie pozostały tam iskry, zarzewia, tlenie się, dymienie.

Butle tlenowe i acetylenowe:

- chronić przed ogrzaniem się do temperatury przekraczającej 35°C;
- nie rzucać, nie przewracać, nie uderzać butli;

Spawacze powinni być przeszkoleni w zakresie przeciwpożarowym.

5. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania.

Warunki ewakuacji ludzi z budynków ASP zostały szczegółowo opisane w pkt. 3 niniejszego opracowania. Układ ciągów ewakuacyjnych analizowanych budynków ASP jest czytelny i nie skomplikowany. Korytarze stanowiące poziome drogi ewakuacyjne posiadają odpowiednią szerokość. Analogicznie klatki schodowe łączy wszystkie kondygnacje poszczególnych części kompleksu ASP, schodami o odpowiedniej szerokości biegów i spoczników. Odpowiednia ilość wyjść ewakuacyjnych zapewnia rozproszenie strumieni ewakuacyjnych, zapobiegając miejscowym przetłoczeniom. Cały układ komunikacyjny kompleksu ASP jest oznakowany zgodnie z PN-EN ISO 7010 oraz wyposażony w oświetlenie awaryjne i ewakuacyjne.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, /Dz. U. Nr 109, poz. 719/, nakłada na właścicieli, zarządców lub użytkowników obiektów, obowiązek przeprowadzania cyklicznie, praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji.

W celu praktycznego sprawdzenia warunków ewakuacji w budynku zawierającym strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób będących jej stałymi użytkownikami, właściciel lub zarządca powinien co najmniej raz na 2 lata, przeprowadzić praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.

O terminie w/w działań należy powiadomić komendanta miejskiego Państwowej Straży Pożarnej, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

W budynkach ASP, przebywa jednocześnie, będąc jego stałymi użytkownikami - pracownikami, studentami powyżej 50 osób.

W związku z powyższym, należy uznać że analizowany budynek podlega obowiązkowi praktycznego sprawdzenia warunków ewakuacji, min. 1 raz w roku.

Fakt sprawdzania warunków ewakuacji podlega odpowiedniemu udokumentowaniu w formie protokołu przez przybyłego przedstawiciela Państwowej Straży Pożarnej, zawierającego niżej wymienioną tematykę:

- dane adresowe;
- datę i godzinę ćwiczeń;
- nazwę organizatora;
- charakterystykę obiektu, z podaniem:
 - danych technicznych obiektu,
 - ilości osób przebywających w obiekcie oraz ilości osób ewakuowanych,
 - danych o dokumentacji ewakuacyjnej,
 - danych o szkoleniu pracowników z tematyki pożarowej,
 - czas ewakuacji;
- zachowanie zarządzającego obiektem, z podaniem:
 - stanowiska,
 - umiejętności zorganizowania personelu;
- zachowanie personelu, z podaniem:
 - znajomości personelu obowiązków w przypadku ewakuacji,
 - praktycznego wykonania nałożonych zadań;
- zachowanie ewakuowanych, z podaniem:
 - przypadków pojawienia się paniki,
 - stopnia stosowania się ewakuowanych do poleceń przeprowadzających ewakuację;
- współdziałanie z jednostkami Państwowej Straży Pożarnej, z podaniem:
 - przyjęcia i przekazania informacji pierwszemu dowódcy przybyłych sił PSP, zastosowania się do poleceń kierującego akcją ratowniczą.

6. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji.

Niniejsza instrukcja została opracowana w związku z wymogiem zawartym w & 6 w/w Rozporządzenia MSWiA oraz w celu podniesienia na wyższy poziom stanu bezpieczeństwa pożarowego w obiektach Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu..

Ze względu na specyfikę obiektu, kierownictwo uczelni jak również personel zdają sobie w pełni sprawę z mogących wystąpić zagrożeń. Podczas opracowywania instrukcji, czynnie uczestniczyli w dostarczaniu materiałów źródłowych członkowie kierownictwa, wnosząc wiele uwag praktycznych.

Postanowienia instrukcji zostały włączone jako jeden z tematów do przeprowadzonego szkolenia z zakresu znajomości przepisów przeciwpożarowych dla kadry kierowniczej i całego personelu uczelni.

Ustalono zasady organizacyjne szkoleń okresowych oraz wstępnych dla nowo przyjmowanych pracowników:

- niniejsza instrukcja będzie przedmiotem szkolenia i aktualizacji raz na dwa lata,
- szkolenie pracowników z zakresu znajomości przepisów przeciwpożarowych będzie przeprowadzane również raz na dwa lata,
- nowi pracownicy przy przyjęciu do pracy zostaną przeszkoleni z zagrożeń występujących na stanowisku pracy oraz postanowień instrukcji ze szczególnym uwzględnieniem zasad ewakuacji, **przez inspektora ds. ochrony ppoż.**

7. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami.

Określone grupy pracowników i studentów ASP mają specyficzne zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

7.1. Kanclerz i osoby zastępujące.

- kierowanie akcją ratowniczo-gaśniczą w przypadku powstania pożaru lub wystąpienia innego niebezpiecznego zdarzenia,
- zapewnienie właściwych warunków ewakuacji,
- przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych dot. warunków budowlanych, instalacyjnych i systemów zabezpieczeń,
- zapewnienie wyposażenia obiektu w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz oznakowanie ewakuacyjne i informacyjno-ostrzegawcze,

- przeszkolenie pracowników z obowiązujących przepisów przeciwpożarowych,
- współpraca z organami Państwowej Straży Pożarnej podczas czynności kontrolnych i ćwiczeń oraz realizacja wydanych decyzji i zaleceń,
- wdrażanie systemów organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej na terenie obiektu, m.in. postanowień niniejszej Instrukcji, jak również jej okresowej aktualizacji,
- zapewnienie odpowiednich środków finansowych dla potrzeb zabezpieczenia ppoż.

7.2. Wszyscy pracownicy i studenci.

- podporządkowanie się poleceniom kierującego akcją ratowniczą w przypadku wystąpienia pożaru lub innego zagrożenia, ewentualny udział w akcji jeżeli pozwala na to sytuacja, bez narażania swojego życia i zdrowia,
- znajomość postanowień pkt.3 niniejszej Instrukcji oraz przestrzeganie jej postanowień,
- dokładna znajomość układu komunikacyjnego obiektu oraz rozmieszczenia urządzeń przeciwpożarowych i ich elementów sterowania,
- praktyczna umiejętność prawidłowej i bezpiecznej ewakuacji siebie oraz powierzonych opiece osób, z budynku,
- znajomość obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
- informowanie kierownictwa obiektu o zauważonych nieprawidłowościach z zakresu bezpieczeństwa pożarowego,
- uczestniczenie w szkoleniach z zakresu znajomości przepisów przeciwpożarowych.

8.Plany obiektów – w załączeniu.

9.Instrukcję niniejszą opracował zespół firmy Interpoż- Bezpieczne Zarządzanie we Wrocławiu, ul. Legnicka 62/212.

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA

w wypadku pożaru lub innego zagrożenia - WYCIĄG

I. ALARMOWANIE

1. W wypadku zauważenia pożaru lub innego zagrożenia należy:
zaalarmować osoby w strefie zagrożenia i w pobliżu „Uwaga pali się pożar” i jednocześnie straż pożarną.
2. Wzywając straż pożarną poprzez telefon zachować spokój i nie dopuszczać do paniki.

STRAŻ POŻARNA – telefon Nr 112

3. Po uzyskaniu telefonicznego połączenia należy wyraźnie podać:

- gdzie i co się pali; dokładny adres, nazwa zakładu,
- czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego,
- wskazać w miarę możliwości jego rozmiary i co jest zagrożone,
- odpowiadać wyraźnie na inne dodatkowe pytania osoby przyjmującej zgłoszenie,
- podać imię i nazwisko wzywającego pomoc oraz numer telefonu.

Uwaga: odłożyć słuchawkę po potwierdzeniu przyjęcia zgłoszenia.

II. AKCJA RATOWNICZO-GAŚNICZA (obowiązki pracowników)

1. Podczas akcji ratowniczo-gaśniczej wszyscy pracownicy winni się kierować następującymi zasadami:
 - zorganizowanie ewakuacji widzów w bezpieczne miejsce, zapewniając pomoc osobom poszkodowanym;
 - usunąć z zasięgu ognia materiały niebezpieczne;
 - przystąpić do akcji gaśniczej przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego, zgodnie z instrukcją zamieszczoną na gaśnicach;
 - wyłączyć dopływ prądu, gazu do pomieszczeń objętych pożarem;
 - z najbliższego otoczenia pożaru usunąć przedmioty palne w celu ograniczenia rozprzestrzenienia się ognia;
 - nie gasić wodą, pianą gaśniczą instalacji elektrycznych pod napięciem, materiałów palnych podgrzanych powyżej temperatury 100°C, substancji chemicznych reagujących z wodą;
 - nie otwierać – bez konieczności – drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ świeżego powietrza sprzyja rozwojowi pożaru;
 - przewidzieć ewakuację samochodów parkujących w pobliżu obiektu, jednak tak, aby nie spowodować zablokowania wjazdu jednostkom straży pożarnej.
2. W czasie pożaru lub innego zagrożenia, wszyscy pracownicy obowiązani są do dyscypliny i wykonywania poleceń, otrzymywanych od kierującego akcją.
3. Do czasu przybycia jednostek straży pożarnej, akcją ratowniczo-gaśniczą, kieruje dyrektor administracyjny, a po przyjeździe straży pożarnej jej dowódca.
4. Przyjazd straży pożarnej nie zwalnia pracowników od współdziałania w akcji ratowniczej, a w szczególności od udzielenia wszelkich informacji do skutecznego i bezpiecznego prowadzenia działań ratowniczych np. czy są osoby przebywające w pomieszczeniach, czy dopływ prądu elektrycznego, gazu, sprężonego powietrza został wyłączony, rozmieszczenie najbliższych hydrantów zewnętrznych podniesienia ciśnienia wody w sieci hydrantowej;

5. W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek, awaria) alarmować:

POGOTOWIE RATUNKOWE	tel. 999
POGOTOWIE POLICJI	tel. 997
POGOTOWIE GAZOWE	tel. 992
POGOTOWIE ENERGETYCZNE	tel. 991
POGOTOWIE WODOCIĄGOWE	tel. 994

6. Jeżeli kierownictwo straży pożarnej uzna udział pracowników za zbędny, to należy usunąć się do takich miejsc, aby nie przeszkadzać straży pożarnej w prowadzeniu działań ratowniczych.

III. ZABEZPIECZENIE MIEJSCA ZDARZENIA

Właściciel, zarządca, użytkownik obiektu odpowiedzialny jest za przejęcie i zabezpieczenie pogorzeliska, miejsca zdarzenia, celem uniknięcia wtórnego pożaru lub innego nieszczęśliwego wypadku.

IV. ZABEZPIECZENIA PREWENCYJNE

Każdy pracownik (osoba) obowiązany jest zwracać uwagę na przestrzeganie przepisów w zakresie bezpieczeństwa, co w szczególności wiąże się z ZAKAZEM:

1. Palenia tytoniu na terenie budynku jest zabronione, poza ściśle wyznaczonymi do tego celu pomieszczeniami, oznakowanymi napisem „TU WOLNO PALIĆ”;
2. Wykonywania jakichkolwiek robót z otwartym ogniem bez pisemnego zezwolenia;
3. Pozostawiania niebezpiecznych materiałów podatnych na samozapalenie w miejscach (pomieszczeniach) do tego celu nie przeznaczonych;
4. Przechowywania materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5m od linii kablowych o napięciu powyżej 1kV, przewodów odgromowych, urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzać się do temperatury 110 °C;
5. Tarasowania lub ogrzewania dostępu do sprzętu przeciwpożarowego, wyjść ewakuacyjnych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego, zaworów gazowych;
6. Wykonywania jakichkolwiek napraw w instalacjach elektrycznych, gazowych, sygnalizacyjnych – czynności te mogą wykonywać jedynie uprawnieni do tego pracownicy;
7. Eksploatowania prowizorycznych, uszkodzonych bądź przeciążonych instalacji elektrycznych;
8. Pozostawiania bez dozoru, nawet na krótki czas, włączonych urządzeń grzewczych (czajniki, grzejniki) z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych z warunkami określonymi przez producenta;
9. Przechowywania w szafkach, biurkach i innych miejscach do tego celu nie przeznaczonych, materiałów pożarowo-niebezpiecznych;
10. Samowolnego używania rozpuszczalników do mycia podłóg, prania odzieży itp. w przypadkach uzasadnionych, stosowanie tych środków jest dopuszczalne na warunkach ustalonych przez kierownictwo;
11. Pozostawienie po skończonej pracy nie wyłączonych odbiorników prądu elektrycznego;
12. Używanie sprzętu gaśniczego niezgodnie z jego przeznaczeniem.

W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek nieprawidłowości bądź zagrożenia pożarem oraz innym zagrożeniem, należy natychmiast powiadomić przełożonych.

Pracownicy (osoby) nie przestrzegające przepisów przeciwpożarowych podlegają sankcjom wynikającym z kodeksu pracy, kodeksu wykroczeń, kodeksu karnego.

ALARMOWANIE - Nr 112

**Państwowej Straży Pożarnej oraz innych służb
ratowniczych**

Ponadto:

**POGOTOWIE ENERGETYCZNE
991**

**POGOTOWIE WODOCIĄGOWE
994**

**Pogotowie gazowe
992**

POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

1. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego obowiązuje od dnia
2. Postanowienia Instrukcji obowiązują wszystkich pracowników i studentów przebywających w obiekcie Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu, Plac Polski.
3. Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy, potwierdzają własnoręcznym podpisem w oświadczeniu (załącznik nr 3 do instrukcji bezpieczeństwa pożarowego)

.....

Podpis rektora

ZAŁĄCZNIKI

